

Sygn. akt V CZ 135/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. M.

przeciwko E. S.A. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2013 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 lipca 2012 r.,

oddała zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny, odrzucił skargę kasacyjną powoda od postanowienia tego Sądu z dnia 19 stycznia 2012 r. o umorzeniu postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że postanowieniem z dnia 30 maja 2012 r. zwolnił powoda od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej ponad 1000 zł. Pozostała część tej opłaty uiszczona została po upływie tygodniowego terminu od doręczenia pełnomocnikowi powoda postanowienia z dnia 30 maja 2012 r. Wobec tego postanowieniem z dnia 12 lipca 2012 r. skarga kasacyjna została odrzucona, ponieważ obowiązek wniesienia opłaty powinien być wypełniony bez wzywania strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika, stosownie do art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

W zażaleniu powód zarzucił zaskarżonemu postanowieniu błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przez uznanie, że przepis mógł być się przyjęty w sprawie, art. 112 ust. 2 u.k.s.c. przez uznanie, że powód został w całości zwolniony od opłaty od skargi kasacyjnej i istniał obowiązek pełnomocnika powoda wniesienia pozostałej części opłaty bez wzywania o dopełnienie tej czynności. Naruszenie art. 130² § 2 w związku z art. 112 ust. 2 u.k.s.c. polegało na uznaniu, że nie mają one zastosowania w sprawie. Ponadto sprzecznie z ustaleniami Sąd Apelacyjny stwierdził, że powód wywiódł skargę kasacyjną od wyroku, chociaż w dniu 19 stycznia 2012 r. nie został wydany wyrok. Domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy celem nadania jej właściwego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest pozbawione uzasadnionych podstaw. Wniosek powoda o zwolnienie od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej został częściowo oddalony. Pozostała część wymaganej opłaty wniesiona została po upływie tygodnia od doręczenia pełnomocnikowi powoda postanowienia o częściowym zwolnieniu od opłaty, a zatem nie wywołała skutku opłacenia wniesionego środka odwoławczego. Z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wynika, że nie stosuje się przewidzianego w art.112 ust. 2 u.k.s.c. trybu wzywania do uiszczenia opłaty od pisma podlegającego także opłacie w wysokości stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od

kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zajmowane jest jednolite stanowisko, przyjmujące że art. 112 ust. 3 u.k.s.c. ma zastosowanie zarówno w razie oddalenia wniosku strony o zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości, jak i w razie częściowej odmowy zwolnienia od tych kosztów (por. uchwałę z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 56/12, Biul. SN 2012/11/7-8; postanowienia: z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZ 70/10, niepubl.; z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10, niepubl.; z dnia 2 czerwca 2011 r., I CZ 51/11, niepubl.; z dnia 6 lipca 2011 r., I CZ 72/11, niepubl.; z dnia 29 września 2011 r., I CZ 86/11, niepubl.; z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 172/11, niepubl.; z dnia 2 marca 2012 r., II CZ 173/11, niepubl.; z dnia 6 lipca 2012 r., V CZ 24/12, niepubl.). Zastosowana w tych orzeczeniach argumentacja wskazuje, że przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c. posługuje się pojęciem oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Nie różnicuje, czy chodzi o całkowite, czy też częściowe zwolnienie. Reguły wykładni językowej prowadzą do wniosku, że nie można wyłączyć możliwości objęcia zakresem tego przepisu również postanowienia częściowo oddalającego wniosek strony o zwolnienie od kosztów sądowych. Celem wprowadzenia tej regulacji było przyspieszenie i usprawnienie postępowania przez nałożenie na profesjonalnych pełnomocników stron obowiązku obliczenia opłaty i jej uregulowania bez wzywania przez sąd. Wprowadzenie ograniczenia jedynie do postanowień oddalających wnioski w całości, wypaczałoby sens tego założenia. Formy częściowego zwolnienia od kosztów sądowych przewidziane w art. 100 ust. 2 u.k.s.c. przekonują, że nie zachodzi trudność w określeniu rozmiaru zarówno należnej opłaty, całej, jak i częściowej. Usytuowanie art. 112 u.k.s.c. wśród przepisów objętych tytułem IV ustawy, normujących całościowo problematykę zwolnienia od kosztów sądowych oraz umiejscowienie go po przepisach regulujących zwalnianie od kosztów sądowych, ustawowo i na wniosek strony, postępowanie mające na celu rozpoznanie wniosku, w tym treść wydawanych orzeczeń, cofnięcie zwolnienia od kosztów oraz postępowanie w razie odmowy zwolnienia, a przed przepisami dotyczącymi problematyki nieuiszczonych kosztów sądowych w orzeczeniu kończącym sprawę wskazuje na to, że przewidziane art. 112 u.k.s.c. konsekwencje odmowy zwolnienia od kosztów

sądowych odnoszą się do każdego jej zakresu, tak całkowitego, jak i częściowego. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie podziela przedstawioną wykładnię art. 112 ust. 3 u.k.s.c. Dążenie przez powoda do wyłączenia z zakresu znaczeniowego tego przepisu postanowień częściowo odmawiających zwolnienia od kosztów sądowych prowadzi do ograniczenia zakresu stosowania go, chociaż nie zostało ono wyrażone w jego treści, jak również nie wynika to z jego wykładni celowościowej i systemowej. Omyłka pisarska zawarta w zaskarżonym postanowieniu, dotycząca określenia formy orzeczenia od którego wniesiona została skarga kasacyjna, nie ma znaczenia dla oceny kwestii wypełnienia przez powoda obowiązku wniesienia opłaty, skoro oczywiste było, że chodzi o postanowienie wydane w dniu 19 stycznia 2012 r.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.